

บทที่ 4

การอภิปรายผลการวิจัย

การเสนอผลการวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานป้องกันยาเสพติดของ คณะทำงานป้องกันยาเสพติดในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาและอาชีวศึกษา ในเขตจังหวัดชายแดนภาคใต้ครั้งนี้ ครอบคลุมสาระสำคัญ ดังนี้ วัตถุประสงค์ของการวิจัย สมมติฐาน กลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ มีรายละเอียดตามลำดับ ดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานป้องกันยาเสพติดของคณะทำงานป้องกันยาเสพติดในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาและอาชีวศึกษา ในเขตจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาระดับการดำเนินงานป้องกันยาเสพติดในโรงเรียน ระดับมัธยมศึกษาและอาชีวศึกษา ในเขตจังหวัดชายแดนภาคใต้ ใน 5 ด้าน
  - 1.1 ด้านการวางแผน
  - 1.2 ด้านการจัดองค์การ
  - 1.3 ด้านการประสานงาน
  - 1.4 ด้านการประเมินผล
  - 1.5 ด้านการใช้อิทธิพลหรือการจูงใจ
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ ระหว่างอายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงานป้องกันยาเสพติดในโรงเรียน ตำแหน่งปัจจุบันในโรงเรียน สถานที่ทำงาน การมุ่งอนาคตและการควบคุมตนเอง แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของคณะทำงานป้องกันยาเสพติด กับระดับการดำเนินงานป้องกันยาเสพติดในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาและอาชีวศึกษาในเขตจังหวัดชายแดนภาคใต้
3. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานป้องกันยาเสพติดของคณะทำงานป้องกันยาเสพติดในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา และอาชีวศึกษา ในเขตจังหวัดชายแดนภาคใต้

สมมติฐาน

ในการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานป้องกันยาเสพติดของคณะกรรมการป้องกันยาเสพติดในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาและอาชีวศึกษา ในเขตจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีสมมติฐานการวิจัย ดังนี้

1. ปัจจัยด้านสภาพและการดำรงตำแหน่ง ปัจจัยจิตลักษณะของคณะกรรมการป้องกันยาเสพติดในโรงเรียนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับระดับการดำเนินงานป้องกันยาเสพติดในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา และอาชีวศึกษาในเขตจังหวัดชายแดนภาคใต้
2. ปัจจัยด้านสภาพและการดำรงตำแหน่ง ปัจจัยจิตลักษณะของคณะกรรมการป้องกันยาเสพติดในโรงเรียนสามารถพยากรณ์การดำเนินงานป้องกันยาเสพติด ในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาและอาชีวศึกษาในเขตจังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ คณะกรรมการป้องกันยาเสพติดในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาและอาชีวศึกษาในเขตจังหวัดชายแดนภาคใต้ ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน อาจารย์ฝ่ายปกครอง อาจารย์ที่รับผิดชอบงานยาเสพติดในโรงเรียนและหัวหน้างานแนะแนวหรือผู้รับผิดชอบงานแนะแนวในโรงเรียน จำนวน 100 คน โดยใช้ประชากรทั้งหมดในการวิจัย

เครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามซึ่งสร้างขึ้นและปรับปรุงจากแนวคิดที่ศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จำนวน 1 ชุด แบ่งเป็น 3 ตอน คือ

1. แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
2. แบบสอบถามวัดจิตลักษณะ โดยแบ่งเป็น 2 ด้าน คือ ด้านการมุ่งอนาคตและควบคุมตนเอง จำนวน 20 ข้อ มีความเชื่อมั่นเท่ากับ .8074 ด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ จำนวน 20 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.8839 มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

3. แบบสอบถามวัดระดับการดำเนินงานป้องกันยาเสพติดของ คณะทำงานป้องกัน ยาเสพติดในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาและอาชีวศึกษาในเขตจังหวัดชายแดนภาคใต้ จำนวน 30 ข้อ มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.8528

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามพร้อมหนังสือ นำส่งทางไปรษณีย์ไปยังโรงเรียนเป้าหมายโดยขอความร่วมมือผ่านทางศูนย์อำนวยการบริหาร จังหวัดชายแดนภาคใต้ ให้ทำหนังสือแจ้งไปยังโรงเรียนเป้าหมาย เพื่อขอความร่วมมือในการตอบ แบบสอบถามและกำหนดระยะเวลาในการส่งแบบสอบถามคืน โดยเขียนชื่อผู้วิจัย สถานที่ส่งแบบ สอบถามคืน บนหน้าซองที่ได้ปิดแฉกเรียบร้อยแล้ว

จากแบบสอบถามที่ส่งไปยังกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 100 ชุด ได้รับกลับคืนมา และสามารถนำมาวิเคราะห์ได้ จำนวน 100 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100.00

การวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ ตรวจให้คะแนนแล้ว ผู้วิจัยได้นำข้อมูลไป วิเคราะห์และประมวลผลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป เพื่อหาค่าต่างๆ ดังนี้

1. หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อมูลปัจจัยด้านสถานภาพและการดำรง ตำแหน่ง ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงานป้องกันยาเสพติด ตำแหน่งปัจจุบัน สถานที่ทำงานปัจจัยจิตลักษณะ ได้แก่ การมุ่งอนาคตและควบคุมตนเอง แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และ ระดับการดำเนินงานป้องกันยาเสพติดของคณะทำงานป้องกันยาเสพติดในโรงเรียน
2. หาค่าความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีผลต่อระดับการดำเนินงานป้องกันยาเสพติดของคณะทำงาน ป้องกันยาเสพติดในโรงเรียนอันได้แก่ปัจจัยด้านสถานภาพและการดำรงตำแหน่งและปัจจัย จิตลักษณะ โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน
3. สร้างสมการพยากรณ์เพื่อพยากรณ์ระดับการดำเนินงานป้องกันยาเสพติดของคณะทำงานป้องกัน ยาเสพติดในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาและอาชีวศึกษาในเขตจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยใช้การ วิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ระดับการดำเนินงานของคณะทำงานป้องกันยาเสพติดในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาและอาชีวศึกษาในภาคใต้ โดยรวม และรายด้านอยู่ในระดับสูง
2. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับระดับการดำเนินงานป้องกันยาเสพติดของคณะทำงานป้องกันยาเสพติดในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาและอาชีวศึกษาในภาคใต้ ได้แก่ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ มีความสัมพันธ์เชิงบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงานป้องกันยาเสพติดในโรงเรียน สถานที่ทำงาน การมุ่งอนาคตและควบคุมตนเอง มีความสัมพันธ์เชิงบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วน ตำแหน่งปัจจุบัน มีความสัมพันธ์เชิงลบกับระดับการดำเนินงานป้องกันยาเสพติดของคณะทำงานป้องกันยาเสพติดในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาและอาชีวศึกษาในภาคใต้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. ปัจจัยที่มีผลต่อภาวะผู้นำของคณะทำงานป้องกันยาเสพติดในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาและอาชีวศึกษาในภาคใต้ โดยวิธีการถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน คือ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (MOTIVATE) ซึ่งมีอำนาจในการทำนายร้อยละ 10.9 และมีสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ ดังนี้

$$\text{OPERATE} = .108 + .037(\text{MOTIVATE})$$

อภิปรายผล

ผลการวิจัยปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานป้องกันยาเสพติดของคณะทำงานป้องกันยาเสพติดในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาและอาชีวศึกษา ในเขตจังหวัดชายแดนภาคใต้สามารถอภิปรายผลได้ดังต่อไปนี้

1. ระดับการดำเนินงานป้องกันยาเสพติดของคณะทำงานป้องกันยาเสพติดในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาและอาชีวศึกษา ในเขตจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับสูง แสดงว่า การดำเนินงานป้องกันยาเสพติดของคณะทำงานป้องกันยาเสพติดในโรงเรียน มีความตั้งใจในการปฏิบัติงานสูง ทั้งนี้ อาจเพราะว่า การดำเนินงานป้องกันยาเสพติดในโรงเรียนจะประสบผลสำเร็จหรือไม่ นั้น มิได้ขึ้นอยู่กับเฉพาะการมีนโยบาย คณะกรรมการ ครู-อาจารย์ หน่วยงานต่างๆ ตลอดจนงบประมาณเท่านั้น หากแต่ยังต้องอาศัยกระบวนการดำเนินงานที่ชัดเจน ต่อเนื่อง จริงจังเป็นเครื่องกำกับให้การดำเนินงานป้องกันยาเสพติดในโรงเรียนบังเกิดผลได้ เนื่องจาก

กระบวนการดำเนินงานจะเป็นแนวทางเทคนิควิธี หรือวิธีการที่ผู้บริหารใช้ในการปฏิบัติภารกิจให้ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายได้ (นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์, 2534 : 39) ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ มาลัย บึงสว่าง (2540 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษากระบวนการบริหารเพื่อป้องกันยาเสพติดในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ จากการศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่ระบุว่า โรงเรียนมีการวางแผนป้องกันยาเสพติดในโรงเรียน มีการจัดองค์การ มีการประสานงาน มีการประเมินผล และมีการใช้สิทธิพลหรือการจูงใจ และจากงานวิจัยของปวีณา ศรีบุญ (2539 : 93 – 111) พบว่า การดำเนินงานป้องกันยาเสพติดในโรงเรียน ส่วนใหญ่ มีคณะกรรมการดำเนินงานป้องกันยาเสพติด มีการวางแผนการดำเนินงาน มีการนิเทศและประเมินผลการดำเนินงาน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปัจฉิมา พิตรสาธิต (2538 : 87 – 102) พบว่า สภาพการดำเนินงานป้องกันยาเสพติดในโรงเรียน ส่วนใหญ่ มีคณะกรรมการดำเนินงาน มีการวางแผน มีการนิเทศและประเมินผลการดำเนินงานป้องกันยาเสพติดในโรงเรียนเช่นกัน

2. ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ กับระดับการดำเนินงานป้องกันยาเสพติดของคณะทำงานป้องกันยาเสพติดในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาและอาชีวศึกษา ในเขตจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยรวมและรายด้าน

2.1 ปัจจัยด้านสถานภาพและการดำรงตำแหน่ง

2.1.1 อายุไม่มีความสัมพันธ์กับระดับการดำเนินงานป้องกันยาเสพติดของคณะทำงานป้องกันยาเสพติดในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาและอาชีวศึกษา ในเขตจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยรวม ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากคณะทำงานป้องกันยาเสพติดในโรงเรียน ส่วนใหญ่มีอายุเฉลี่ย 43.25 ปี ซึ่งเป็นวัยผู้ใหญ่ที่มีความคิดรอบคอบ ยอมรับกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ได้ดี เป็นไปตามทฤษฎีของดาเนียล ลีวีลสัน (1986 อ้างถึงใน วรรณมา มณีโชติ, 2541 : 114) ที่ว่าคนที่มีอายุ 40 – 65 ปี จะมีความรับผิดชอบ ฉลาด รู้จักค่านิยมอันดี มีความเมตตากรุณา และเห็นการณ์กว้างไกล สามารถปรับตัวเข้ากับเพื่อนร่วมงานและพัฒนาคนรุ่นถัดไปได้ ตลอดจนมีการสำรวจตัวเอง โดยการประเมินจากความสำเร็จของงาน ดังนั้น การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ที่ปรากฏจึงไม่มีความแตกต่างกันมากนัก ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สมพงษ์ กุลถิรธรรม (2535 : 112) พบว่าอายุของคณะกรรมการสภาตำบลไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการปฏิบัติงานพัฒนาชุมชนของคณะกรรมการสภาตำบล และสอดคล้องกับการศึกษาของ อติญาณ ศรีเกษตริน (2536 : 11) พบว่าพยาบาลอนามัยชุมชนที่มีอายุต่างกันมีบทบาทในการพัฒนาชุมชนตามความจำเป็นพื้นฐานไม่

แตกต่างกัน และตรงกับผลการวิจัยของ นวลศรี บุญรักษ์ (2542 :81) ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการพัฒนาบุคลากรของข้าราชการครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพังงา พบว่า อายุไม่มีความสัมพันธ์กับการพัฒนาบุคลากรของข้าราชการครู

2.1.2 ระดับการศึกษาที่มีความสัมพันธ์กับระดับการดำเนินงานป้องกันยาเสพติดของ คณะทำงานป้องกันยาเสพติดในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาและอาชีวศึกษา ในเขตจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยรวม ทั้งนี้อาจเนื่องจากการศึกษาช่วยให้คนมีประสบการณ์ มีความรู้และความเข้าใจ ในวิชาการเฉพาะสาขาและยังทำให้บุคคลมีวุฒิภาวะสูงขึ้นด้วยรู้จักตนเอง รู้จักชีวิต เข้าใจสังคม และสิ่งแวดล้อมที่ตนเองร่วมอยู่ (กาญจนา คุณารักษ์, 2527 :21 อ้างถึงใน วารุณี แสงรัตนโพธิ์สุข, 2533 :45) จึงทำให้รู้จักปฏิบัติตนได้อย่างเหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของจรินทร์ แก้ววิจิตร (2537:101) พบว่า ระดับการศึกษาที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานพัฒนาชุมชนของครูตามโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบท และสอดคล้องกับการศึกษาของ ดุสิต หวันเฮอร์ม (2531 :192) พบว่า ครูในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่มีวุฒิทางการศึกษาระดับอนุปริญญาและปริญญาตรีขึ้นไปจะมีวัฒนธรรมการทำงานด้านความขยัน มีระเบียบวินัยและมนุษยสัมพันธ์สูงซึ่งวัฒนธรรมเหล่านี้มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานของครู

2.1.3 ประสิทธิภาพการทำงานป้องกันยาเสพติดในโรงเรียนมีความสัมพันธ์กับระดับการดำเนินงานป้องกันยาเสพติดของคณะทำงานป้องกันยาเสพติดในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาและอาชีวศึกษา ในเขตจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยรวม ทั้งนี้อาจเนื่องจากความรู้สึกรักนึกคิดของคนเราย่อมเป็นไปตามประสบการณ์ของชีวิต ชีวิตทั้งอดีตและสภาวะปัจจุบันทำให้คนคิดต่างกัน คนเรามีประสบการณ์ต่างกัน มีชีวิตความเป็นอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ต่างกัน จะทำให้ความรู้สึกนึกคิดหรือการปฏิบัติงานแตกต่างกันไปด้วย(สุโท เจริญสุข, 2520 :169)ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ พรสวรรค์ พรกาญจนวงศ์ (2539 : 94) พบว่าประสบการณ์ในการมำงาน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลการดำเนินงานสาธารณสุขมูลฐานโดยรวม และสอดคล้องกับการศึกษาของประยูทธิ์ โชชัด (2537 :133) พบว่า ประสิทธิภาพทำงานในโครงการมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้าน ในเขตชนบท

2.1.4 ตำแหน่งปัจจุบันมีความสัมพันธ์เชิงลบกับระดับการดำเนินงานป้องกัน

ยาเสพติดของคณะทำงานป้องกันยาเสพติดในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาและอาชีวศึกษา ในเขตจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยรวม ทั้งนี้ ทฤษฎีบทบาทได้เสนอแนวคิดสำคัญที่ว่า ในการใช้ชีวิตจริง ๆ บุคคลแต่ละคนไม่ได้แสดงบทบาทใดบทบาทหนึ่งเพียงบทบาทเดียว ยิ่งสังคมมีความสลับซับซ้อนมากขึ้นเท่าใด บทบาทของบุคคลก็ยิ่งเพิ่มมากขึ้น ในขณะที่เดียวกันบุคคลก็อาจแสดงบทบาทหลายบทบาทในเวลาเดียวกัน เนื่องจากบุคคลยืนอยู่หลายตำแหน่ง จึงทำให้เกิดปัญหาในการปฏิบัติของบทบาทนั้นๆ เนื่องจากเกิดความขัดแย้งในบทบาท ซึ่งมี 2 ลักษณะ คือการขัดแย้งของบทบาทเกิดขึ้นภายในคนๆเดียว และความขัดแย้งของบทบาทที่เกิดขึ้นระหว่างบุคคล (ถวิล ธาราโกชน, 2532 : 32) ดังนั้น เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการบริหารองค์การ ย่อมทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างการบริหารและพฤติกรรมของคนที่อยู่ในตำแหน่งนั้นๆ นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงบุคลิกภาพและเงื่อนไขในการทำงาน โดยจะแสดงออกในรูปแบบของความคิดและพฤติกรรมในการทำงาน (Goens and Clover. 1991 : 1 –12 อ้างถึงใน เลขา นุ่มน้อย, 2540 : 61) ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ คุณวุฒิ คนฉลาด (2533 : 119 –121 อ้างถึงใน เลขา นุ่มน้อย, 2540 : 62) ได้ทำการศึกษาเรื่องเกี่ยวกับบุคลากรในระบบอุดมศึกษา : กระบวนการเข้าทำงาน การพัฒนาบุคลากร การโยกย้ายและเปลี่ยนงาน พบว่า ในการศึกษาเกี่ยวกับค่าตอบแทนจากการประกอบอาชีพ อาจารย์ส่วนน้อยมีโอกาสได้รับรายได้พิเศษ รายได้พิเศษที่บุคลากรจะได้รับคือบุคลากรที่ดำรงตำแหน่งบริหาร ซึ่งได้รับเงินสมนาคุณผู้บริหารบุคลากรในสถานศึกษา ทำให้อาจารย์มีขวัญและกำลังใจในการทำงานลดลง ทำงานพอเสร็จ ทำงานตามหน้าที่โดยไม่กระตือรือร้น ส่งผลให้ระดับการปฏิบัติงานลดลงตามไปด้วย

2.1.5 สถานที่ทำงานมีความสัมพันธ์กับระดับการดำเนินงานป้องกันยาเสพติดของ

คณะทำงานป้องกันยาเสพติดในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาและอาชีวศึกษา ในเขตจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยรวม ทั้งนี้อาจเนื่องจากสถานที่ทำงานเป็นอีกปัจจัยหนึ่ง ที่มีผลต่อการปฏิบัติงานของบุคคล ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ดิน ปรัชญพฤทธิ (2534 : 111 –115) ได้ศึกษาเรื่องข้าราชการระดับสูงของไทยและความมุ่งมั่นในการพัฒนาประเทศ จากการศึกษาพบว่า ตัวแปรสถานที่ทำงาน มีผลต่อความมุ่งมั่นในการพัฒนาประเทศ และสอดคล้องกับการศึกษาของ ส่วน เลขา นุ่มน้อย (2540 : 127) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อเจตคติของผู้บริหารการศึกษาของกระทรวงสาธารณสุขที่มีต่อระบบสหสถาบัน พบว่า ผู้บริหารวิทยาลัยที่มาจากสถาบันต่างกัน มีเจตคติต่อระบบสหสถาบันที่แตกต่างกันเช่นกัน

2.2 ปัจจัยจิตลักษณะ

1.1.1 การมุ่งอนาคตและความคุมตนเอง มีความสัมพันธ์กับระดับการดำเนินงานป้องกันยาเสพติดของคณะทำงานป้องกันยาเสพติดในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาและอาชีวศึกษา ในเขตจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยรวม ทั้งนี้อาจเนื่องจาก การที่คณะทำงานป้องกันยาเสพติดในโรงเรียนสามารถคาดการณ์ไกล และเห็นความสำคัญของผลเสียที่จะเกิดขึ้นในอนาคต และสามารถวางแผน เพื่อรับผลดีหรือป้องกันผลเสียที่จะเกิดขึ้นในอนาคตได้ (Mischel, 1974 :287) อ้างถึงใน ค้วน ขาวหนู,7 : 1) ก็ย่อมส่งผลต่อการปฏิบัติงานและการดำเนินงานของหน่วยงาน นอกจากนี้ลักษณะการมุ่งอนาคตและความคุมตนเองเป็นลักษณะหนึ่งที่ทำให้บุคคลพยายามต่อสู้เพื่อความเจริญของตนเองและประเทศชาติ ซึ่งสอดคล้องกับการการศึกษาของ ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจวบปัญจณี (2520 : 7) ได้ทำการวิจัยในโครงการวิจัยจริยธรรมของเยาวชนไทย พบว่า ผู้ที่มีลักษณะการมุ่งอนาคตสูงนั้นมีความพอใจในการกระทำที่แสดงถึงความซื่อสัตย์มากกว่าผู้ที่มีลักษณะการมุ่งอนาคตต่ำและสอดคล้องกับการศึกษาของ พรสวรรค์ พรกาญจนวงศ์ (2539 :101) ทำการศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานสาธารณสุขมูลฐานของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขระดับตำบลในจังหวัดสงขลา พบว่า การมุ่งอนาคตและการคุมตนเอง มีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลการดำเนินงานสาธารณสุขมูลฐาน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับการศึกษาของ บุญรับ ศักดิ์มณี (2532 :85) เรื่องการเสริมสร้างจิตลักษณะการทำงานราชการ พบว่า ผู้ที่ได้รับการฝึกการมุ่งอนาคตและฝึกการควบคุมตนเองมีทัศนคติที่ดีต่อการงานรับราชการ และมีพฤติกรรมการทำงานเพื่ออนาคต เพื่อประโยชน์ของหน่วยงานมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการทำงานมากกว่าผู้ที่ไม่ได้รับการฝึก

2.2.2 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มีความสัมพันธ์เชิงบวกระดับปานกลางกับระดับการดำเนินงานป้องกันยาเสพติดของคณะทำงานป้องกันยาเสพติดในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาและอาชีวศึกษา ในเขตจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยรวม ทั้งนี้ ทฤษฎีแรงจูงใจของ Abraham M. Maslow ได้เสนอแนวคิดสำคัญที่ว่าพฤติกรรมของคนจะถูกกำหนดและควบคุมโดยแรงจูงใจต่าง ๆ ซึ่งมีลักษณะแตกต่างกันไปสำหรับแต่ละคน ดังนั้น จึงเป็นสิ่งสำคัญที่ผู้บริหารควรจะได้ทราบว่าแรงจูงใจหรือความต้องการของคนในองค์การมีรูปแบบอย่างไรบ้าง การที่คณะทำงานป้องกันยาเสพติดในโรงเรียน มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง ทำให้มีความต้องการทำงานให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้อย่างมีประสิทธิภาพด้วยความตั้งใจและจริงจังของตนเอง โดยไม่ย่อท้อ แม้จะมีปัญหาและอุปสรรคใดๆ (จรรยา สุวรรณทัตและคณะ,2521 :25, ถวิล ธาราโกชนม์, 2532 :71) ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ พรสวรรค์ พรกาญจนวงศ์ (2539 :42) ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อ

การดำเนินงานสาธารณสุขมูลฐานของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขระดับตำบลในจังหวัดสงขลา พบว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลการดำเนินงานสาธารณสุขมูลฐาน และสอดคล้องกับการศึกษาของ ประสาท บัณฑิต (2516 : 34 อ้างถึงใน บุญรับ ศักดิ์มณี, 2532 : 44) ได้ศึกษาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์กับผลสัมฤทธิ์ในการเรียนวิทยาศาสตร์ พบว่า ผู้มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง เป็นผู้ที่มีความสามารถในการเรียนสูงด้วย

3. ปัจจัยที่มีผลต่อระดับการดำเนินงานป้องกันยาเสพติดของคณะทำงานป้องกันยาเสพติดในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาและอาชีวศึกษา ในเขตจังหวัดชายแดนภาคใต้

แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ สามารถพยากรณ์ระดับการดำเนินงานป้องกันยาเสพติดในโรงเรียนได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ สามารถพยากรณ์เป็นตัวพยากรณ์ระดับการดำเนินงานป้องกันยาเสพติดได้ ทั้งนี้เนื่องจากบุคคลที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงจะมีความตั้งใจในการปฏิบัติงานสูง ด้วย เพราะแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของบุคคลมีความเกี่ยวข้องกับความสำเร็จด้านส่วนตัว ส่วนรวม และความเจริญทางเศรษฐกิจของประเทศ (ดวงเดือน พันธุมนาวิน, 2522 : 23 อ้างถึงใน ค้วน ขาวหนู, ม.ป.ป. : 4) และผู้มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงมักจะมีลักษณะการทำงานสูงใน 3 ด้าน คือ คุณภาพของงาน ความอดทนในการทำงานและการคาดหวังความสำเร็จของงานอย่างเหมาะสม ด้วย (Atkinson, 1978 : 20 อ้างถึงใน ค้วน ขาวหนู, ม.ป.ป. : 4) สรุปได้ว่า ลักษณะของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงจะเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมของบุคคลที่จะนำไปสู่ความสำเร็จในชีวิตซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ กมลวรรณ ชีระจินต์ (2542 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อภาวะผู้นำของสาธารณสุขอำเภอ ในภาคใต้ จากการศึกษาพบว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สามารถพยากรณ์ภาวะผู้นำของสาธารณสุขอำเภอได้และสอดคล้องกับการศึกษาของนรินทร์ สังข์รักษา (2537 : บทคัดย่อ) พบว่าการปฏิบัติงานของหัวหน้าสถานีอนามัยด้านบริหารมีความสัมพันธ์กับแรงจูงใจ ซึ่งขัดแย้งกับผลการศึกษาของ พรสวรรค์ พรกาญจน์วงศ์ (2539 : 104) พบว่าแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ไม่สามารถพยากรณ์ผลการดำเนินงานสาธารณสุขมูลฐานระดับหมู่บ้านโดยรวม

ส่วนอายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำป้องกันยาเสพติดในโรงเรียน ตำแหน่งปัจจุบัน สถานที่ทำงาน และการมุ่งอนาคตแลควบคุมตนเอง ไม่สามารถพยากรณ์ระดับการดำเนินงานป้องกันยาเสพติดของคณะทำงานป้องกันยาเสพติดในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา และอาชีวศึกษา ในเขตจังหวัดชายแดนภาคใต้ได้ ทั้งนี้เนื่องจากการดำเนินงานบางอย่างไม่จำกัดเรื่องอายุ ซึ่ง

สอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้ที่ว่า ลักษณะการกระทำต่าง ๆ ของมนุษย์สามารถเปลี่ยนแปลงไป ได้ตามความเหมาะสมของสถานการณ์ โดยไม่จำกัดอายุ (ดวงเดือน พันธุมนาวิน, 2524 : 5-6)

ด้านตัวแปรระดับการศึกษาไม่สามารถพยากรณ์ระดับการดำเนินงานป้องกันยาเสพติด ของคณะทำงานป้องกันยาเสพติดในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา และอาชีวศึกษาในเขตจังหวัด ชายแดนภาคใต้ได้ ทั้งนี้เนื่องจากการรับรู้ข่าวสารทางวิชาการต่าง ๆ ในปัจจุบันนี้มีได้หลายทาง อีกทั้งได้มีการจัดอบรม ประชุมสัมมนาเพื่อให้ความรู้เป็นประจำจึงไม่มีความแตกต่างในการดำเนินงาน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ กมลวรรณ ชีระจินต์ (2542 : 90) พบว่า ระดับการศึกษาไม่สามารถพยากรณ์ภาวะผู้นำของสาธารณสุขอำเภอได้

ทางด้านประสบการณ์ทำงานป้องกันยาเสพติดในโรงเรียนนั้นจิราวัฒน์ ชูณวงศ์ (2544: 80) ได้ศึกษาพบว่าประสบการณ์บริหารโรงเรียนไม่มีความสัมพันธ์กับระดับการดำเนินงานป้องกันยาเสพติดในโรงเรียน ทั้งนี้เป็นเพราะการมีประสบการณ์ในการทำงานเป็นการเพิ่มวุฒิภาวะ ความชำนาญ เป็นที่ไว้วางใจ มีความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน งานที่ได้รับมอบหมายก็ย่อมมากขึ้นด้วย

สำหรับตัวแปรตำแหน่งปัจจุบันไม่สามารถพยากรณ์ระดับการดำเนินงานป้องกันยาเสพติดของคณะทำงานป้องกันยาเสพติดในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา และอาชีวศึกษาในเขตจังหวัด ชายแดนภาคใต้ได้ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ชีระศักดิ์ มักคูน (2538 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษา ทักษะคติของหัวหน้าสถานีอนามัยในจังหวัดตรังต่อโครงการเร่งรัดพัฒนาเพื่อบรรลุหมายสุขภาพดี ถ้วนหน้าปี 2536-2537 ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ ตำแหน่ง ของหัวหน้าสถานี อนามัย มีทักษะคติเกี่ยวกับโครงการเร่งรัดพัฒนาเพื่อบรรลุหมายสุขภาพดีถ้วนหน้าปี 2536-2537 แตกต่างกันส่งผลต่อการปฏิบัติงานในโครงการไม่แตกต่างกัน

ตัวแปรสถานที่ทำงานไม่สามารถพยากรณ์ระดับการดำเนินงานป้องกันยาเสพติดของ คณะทำงานป้องกันยาเสพติดในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา และอาชีวศึกษาในเขตจังหวัดชายแดน ภาคใต้ ซึ่งขัดแย้งกับการศึกษาของ ดิน ปรัชญพฤทธิ (2534 : 111 –115) พบว่า ตัวแปรสถานที่ ทำงาน มีผลต่อความมุ่งมั่นในการพัฒนาประเทศ และขัดแย้งกับการศึกษาของ เลขา นุ่มน้อย (2540 : 127) พบว่า ผู้บริหารวิทยาลัยที่มาจากสถาบันต่างกัน มีเจตคติต่อระบบสหสถาบันที่ แตกต่างกัน

ส่วนตัวแปรการมุ่งอนาคตและควบคุมตนเองไม่สามารถพยากรณ์ระดับการดำเนินงาน ป้องกันยาเสพติดของคณะทำงานป้องกันยาเสพติดในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา และอาชีวศึกษาในเขตจังหวัดชายแดนภาคใต้เช่นกัน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ส่วนพรสวรรค์ พรกาญจน์วงศ์ (2539 :102) พบว่า การมุ่งอนาคตและการควบคุมตนเอง ไม่สามารถพยากรณ์ ผลการดำเนินงานสาธารณสุขมูลฐานระดับหมู่บ้านได้

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อการนำผลการวิจัยไปใช้

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษาในระดับการดำเนินงานป้องกันยาเสพติดของคณะทำงานป้องกันยาเสพติดในโรงเรียน ค้นหาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับระดับการดำเนินงานป้องกันของคณะงานป้องกันยาเสพติดในโรงเรียน และค้นหาปัจจัยที่มีผลต่อระดับการดำเนินงานป้องกันยาเสพติดของคณะงานป้องกันยาเสพติดในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาและอาชีวศึกษาในเขตจังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ในการวางแผนปรับปรุง ส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานป้องกันกันยาเสพติดในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาและอาชีวศึกษา ในเขตจังหวัดชายแดนภาคใต้ จากผลการวิจัยสามารถเสนอประเด็นต่างๆ เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาบุคลากรที่ดำเนินงานเกี่ยวกับการป้องกันยาเสพติดในโรงเรียน ดังนี้

1.1 จากผลการวิจัยพบว่า ระดับการดำเนินงานป้องกันยาเสพติดของคณะทำงานป้องกันยาเสพติดในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาและอาชีวศึกษา ในเขตจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยรวม และรายด้านอยู่ในระดับสูง ดังนั้น ทางศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ จึงควรส่งเสริมและสนับสนุนให้การดำเนินงานป้องกันยาเสพติดของคณะทำงานป้องกันยาเสพติดในโรงเรียน ด้วยปัจจัยต่าง ๆ ที่เอื้ออำนวยต่อการปฏิบัติงาน เช่น เครื่องอำนวยความสะดวก เครื่องมือสื่อสาร ชุดตรวจปัสสาวะ นอกจากนี้ควรดูแลความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของคณะทำงานป้องกันยาเสพติดในโรงเรียน เพื่อให้ระดับการดำเนินงานป้องกันยาเสพติดในโรงเรียนยิ่งสูงและมีประสิทธิภาพมากขึ้น

1.2 จากผลการวิจัยพบว่าแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ สามารถพยากรณ์ระดับการดำเนินงานป้องกันยาเสพติดของคณะทำงานป้องกันยาเสพติดในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาและอาชีวศึกษาในเขตจังหวัดชายแดนภาคใต้ แสดงว่าระดับการดำเนินงานป้องกันยาเสพติดของคณะทำงานป้องกันยาเสพติดในโรงเรียนมีผลมาจากคุณลักษณะด้านจิตใจด้วย ดังนั้นการพัฒนาระดับการ

ดำเนินงานป้องกันยาเสพติดจึงต้องพัฒนาด้านจิตใจควบคู่กันไปด้วย เพราะในการพัฒนาจิตใจ นั้นเป็นจุดเริ่มต้น การกำหนดเป้าหมายหรือพฤติกรรมที่พึงปรารถนา (จินตนา บิลมาส และคณะ, 2529 : 9) จึงควรส่งเสริมการพัฒนาด้านคุณธรรม จริยธรรม และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ แก่ คณะทำงานป้องกันยาเสพติดในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาและอาชีวศึกษา ในเขตจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยการฝึกอบรมหรือจัดสัมมนา เพื่อเป็นการเสริมสร้างศักยภาพของคณะทำงานป้องกันยาเสพติดในโรงเรียนให้เป็นคนดี มีคุณธรรม มีจิตสำนึกที่รับผิดชอบต่อตนเอง และสังคม มีค่านิยมที่ดีงาม เป็นผู้ที่มีความมุ่งมั่นในการทำงานอย่างเต็มกำลังความรู้ความสามารถ มีความมานะ บากบั่น ไม่ย่อท้อต่อปัญหาและอุปสรรคต่างๆที่จะเกิดขึ้นตามมา

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานป้องกันยาเสพติดของคณะทำงานป้องกันยาเสพติดในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาและอาชีวศึกษา ในเขตจังหวัดชายแดนภาคใต้ เป็นการศึกษาค้นคว้าด้านสภาพและการดำรงตำแหน่ง และปัจจัยจิตลักษณะ ในบางส่วนการศึกษายังขาดปัจจัยด้านอื่นๆ ที่อาจมีผลต่อการดำเนินงานป้องกันยาเสพติดในโรงเรียน ซึ่งผู้วิจัยไม่ได้ทำการศึกษา ดังนั้น ผู้วิจัยจึงขอเสนอแนะเกี่ยวกับการวิจัยครั้งต่อไปดังนี้

2.1 ควรได้มีการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานป้องกันยาเสพติดของคณะทำงานป้องกันยาเสพติดในโรงเรียนในด้านปัจจัยทางสังคมจิตวิทยา ความพึงพอใจในการทำงาน ขวัญกำลังใจในการทำงานต่อไป

1.2 ควรได้มีการวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบการป้องกันปัญหาเสพติดในโรงเรียน เพื่อนำรูปแบบที่มีประสิทธิภาพไปเป็นแบบอย่างในการดำเนินงานต่อไป